

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของแนวทางการบริหารจัดการมลพิษของ ฟาร์มไก่เนื้อระบบปิด เพื่อการดำเนินธุรกิจที่ยั่งยืนในจังหวัดนครราชสีมา

ปภัสนรินทร์ อนันต์มณีชัย¹

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรัญญา ปานเจริญ²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของแนวทางการบริหารจัดการมลพิษของฟาร์มไก่เนื้อระบบปิด เพื่อการดำเนินธุรกิจที่ยั่งยืนในจังหวัดนครราชสีมา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากเกษตรกรของฟาร์มไก่เนื้อในโรงเรียนระบบปิดในเขตพื้นที่ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 240 ตัวอย่าง สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Exploratory Factor Analysis ผลการศึกษา พบว่าองค์ประกอบเชิงสำรวจของแนวทางการบริหารจัดการมลพิษของฟาร์มไก่เนื้อระบบปิด แบ่งออกเป็น 7 องค์ประกอบ โดยแนวทางการบริหารจัดการมลพิษจากฟาร์มไก่เนื้อระบบปิด เพื่อดำเนินธุรกิจที่ยั่งยืนตามความคิดเห็นของเกษตรกรที่เป็นตัวอย่าง ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากค่ามากไปหาค่าน้อย ปรากฏว่า เกษตรกรให้ความสำคัญกับด้านลักษณะของฟาร์มมากที่สุด รองลงมาคือด้านการจัดการฟาร์ม และลำดับสุดท้ายคือด้านทำเลที่ตั้ง ตามลำดับ

คำสำคัญ แนวทางการบริหารจัดการมลพิษ ฟาร์มไก่เนื้อระบบปิด Exploratory Factor Analysis

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

² อาจารย์ที่ปรึกษา

**EXPLORATORY FACTOR ANALYSIS FOR POLLUTION MANAGEMENT
GUIDELINE FOR SUSTAINABLE BUSINESS OF THE CLOSED SYSTEM
BROILER FARM IN NAKHON RATCHASIMA PROVINCE**

ABSTRACT

The purpose of this research was to analyze the survey components of pollution management guidelines of closed-system broiler farms for sustainable business operations in Nakhon Ratchasima. Furthermore this research is to compare the pollution management guidelines of closed-system broiler farms for sustainable business operations in Nakhon Ratchasima by classifying the nature of the broiler farms. This survey research used questionnaires for data collection from farmers of broiler farms in closed house systems in the area of Nakhon Ratchasima Province, in a total of 240 samples. The statistics used for data analysis for the research were frequency, percentage, mean, standard deviation, exploratory factor analysis, t-test and f-test (ANOVA) at 0.05 significance level. The segmentation of pollution management in closed-system broiler farms is divided into 7 components. According to exemplary farmers utilizing the guidelines for the management of pollution from closed-system broiler farms to operate a sustainable business based on the opinions received, the responses were at a level of exceptional agreement. When considering each item by ordering the mean from the greatest to the least, it appears that farmers are most concerned with the nature of the farm followed by farm management and in terms of location, respectively. The hypothesis testing revealed that the closed-system broiler farm in Nakhon Ratchasima province had a different sustainable business operations approach for pollution management in closed-system broiler farms towards the number of farmworkers period of operating a chicken farm business and the number of chickens raised.

Keywords: pollution management guidelines for closed system broiler farm

1. บทนำ

ปัจจุบันฟาร์มไก่เนื้อ เริ่มมีผู้เลี้ยงและลงทุนเพิ่มมากขึ้น โดยฟาร์มไก่มักเกิดขึ้นตามพื้นที่ในชนบท ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในชุมชนทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นผลให้เกิดปัญหาการขัดแย้งต่าง ๆ ตามมา ประกอบกับเจ้าของพื้นที่บางส่วนต้องการความสะดวกความสบายเพิ่มขึ้น จึงได้มีการขายที่ทำมาหากินให้กับนายทุนรายใหญ่และรายย่อยเพื่อทำการสร้างฟาร์มไก่เนื้อขนาดใหญ่ ทำให้เกิดการเบียดเบียนพื้นที่ชุมชนและการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะพื้นที่ที่อาศัยพื้นที่เป็นจำนวนมาก เช่น การเกษตร และการปศุสัตว์ เป็นต้น การที่มีฟาร์มไก่อยู่ในพื้นที่เกษตรกรรมเดิมเป็นจำนวนมากขึ้นนี้ทำให้พื้นที่เกษตรกรรมลดลง ความใกล้ชิดของที่อยู่อาศัยเริ่มเข้ามาอยู่ใกล้พื้นที่ฟาร์มเลี้ยงไก่มากขึ้นเรื่อยๆ และเริ่มมีการร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาด้านมลภาวะจากสัตว์ทั้งในด้านของกลิ่น น้ำโสโครก มูลสัตว์และพาหะนำโรค จนในที่สุดบางครั้งได้เกิดการกระทบกระทั่งระหว่างเจ้าของฟาร์มกับชุมชนอยู่บ้าง และนับวันยิ่งทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ทำให้เกิดปัญหาการขัดแย้งระหว่างเจ้าของฟาร์มกับชาวบ้าน แม้ว่าการก่อสร้างฟาร์มเลี้ยงไก่ในระยะแรก เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ได้พยายามหาพื้นที่ตั้งฟาร์มที่ห่างไกลจากชุมชนเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหากระทบกระทั่งที่จะเกิดขึ้นดังกล่าวแล้วแต่การขยายตัวของชุมชนเข้าสู่พื้นที่การเลี้ยงสัตว์เป็นสิ่งที่เจ้าของฟาร์มเลี้ยงสัตว์ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ การย้ายฟาร์มหรือการเลิกกิจการก็เป็นหนทางหนึ่งที่เจ้าของฟาร์มบางส่วนนำมาใช้การแก้ปัญหาแต่จะทำให้เกิดปัญหาด้านเศรษฐกิจตามมา เพราะการย้ายฟาร์มใช้เงินทุนสูง หรือการเลิกกิจการฟาร์มอาจทำให้เจ้าของฟาร์มมีหนี้สิน ดังนั้น เกษตรกรบางส่วนจึงหันมาประกอบอาชีพเลี้ยงไก่เนื้อแทน ซึ่งในช่วงแรกเป็นการเลี้ยงไก่เนื้อในโรงเรือนระบบเปิด และต่อมาจึงได้มีการพัฒนาเป็นการเลี้ยงไก่เนื้อในโรงเรือนระบบปิด หรือที่เรียกว่าระบบอีแวน เมื่อประมาณ 15 ปีที่ผ่านมา

เทศบาลตำบลหนองยาง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา ถือเป็นพื้นที่หนึ่งที่ประสบปัญหาพื้นที่ที่ทำการก่อสร้างฟาร์ม 150 ไร่ 29 โรงเลี้ยง จำนวนไก่ 650,000 ตัว เป็นการเลี้ยงไก่เนื้อในโรงเรือนระบบปิด (อีแวน) ในสิบกว่าปีที่ผ่านมาไม่พบปัญหาการร้องเรียนทางด้านสิ่งแวดล้อม จนกระทั่งในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมา เริ่มมีปัญหาการร้องเรียนมลภาวะเป็นพิษจากฟาร์มเลี้ยงไก่ในโรงเรือนระบบปิดเกิดขึ้น เกิดจากฟาร์มไก่ที่เพิ่มมากขึ้น และระยะระหว่างที่อยู่อาศัยและฟาร์มเลี้ยงไก่ใกล้กันมากขึ้น จึงทำให้เกิดการร้องเรียนปัญหามลภาวะจากฟาร์มเกิดขึ้น จากปัญหาดังกล่าวนี้ทำให้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบเชิงสำรวจของแนวทางการบริหารจัดการมลพิษของฟาร์มไก่เนื้อระบบปิด เพื่อการดำเนินธุรกิจที่ยั่งยืนในจังหวัดนครราชสีมา โดยข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนี้

สามารถนำไปเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขการจัดการฟาร์มไก่อย่างบูรณาการ เพื่อให้ชุมชนสามารถอยู่ร่วมกันกับฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อต่อไปได้อย่างยั่งยืน

2.วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อวิเคราะห์ห้วงศักระอบเชิงสำรวจของแนวทางการบริหารจัดการมลพิษของฟาร์มไก่เนื้อระบบปิด เพื่อการดำเนินธุรกิจที่ยั่งยืนในจังหวัดนครราชสีมา

3.ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางที่เหมาะสมในการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของชุมชนและผู้เลี้ยงไก่เนื้อ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา

2) สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางจัดการแก้ไขและป้องกันการเกิดมลพิษจากฟาร์มไก่เนื้อในโรงเรียนปิด (อีเวป)

3) สำหรับนักวิจัย นักศึกษา หรือผู้ที่สนใจทั่วไปสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อไป

4.ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เกษตรกรของฟาร์มไก่เนื้อในโรงเรียนระบบปิดในเขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดตัวอย่างตามแนวคิดของ Schumacker and Lomax (2012) ที่กล่าวว่า ขนาดตัวอย่างควรมีตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป โดยกำหนดขนาดจาก 10 ถึง 20 ตัวอย่างต่อหนึ่งตัวแปร ในการศึกษาครั้งนี้มีตัวแปรทั้งหมด 9 ตัวแปร ใช้ขนาดตัวอย่างประมาณ 180 คน คิดเป็นอัตราส่วนของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 20 คนต่อหนึ่งตัวแปร และเพื่อป้องกันการไม่ตอบกลับ และได้ข้อมูลไม่ครบถ้วน การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงทำการแจกแบบสอบถามทั้งสิ้น 250 ฉบับ ใช้วิธีการเก็บการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sample) ทำการเก็บข้อมูลในเขตพื้นที่ 5 อำเภอ ในจังหวัดนครราชสีมา คือ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอเมืองนครราชสีมา อำเภอโชคชัย อำเภอหนองบุญมาก และอำเภอจักราช เนื่องจากเป็นอำเภอที่มีจำนวนฟาร์มไก่ระบบปิดเป็นจำนวนมาก โดยทำการแจกแบบสอบถามอำเภอละ 50 ฉบับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้สร้างขึ้นและแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและลักษณะฟาร์ม เป็นแบบสอบถามประเภท Check List ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการมลพิษจากฟาร์มไก่เนื้อระบบปิด เพื่อดำเนินธุรกิจที่ยั่งยืน เป็นแบบสอบถามประเภทข้อคำถามมีลักษณะปลายปิด โดยใช้มาตราส่วนประเมินค่าคะแนน (Rating Scale) และส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วยค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์องค์ประกอบวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของแนวทางการบริหารจัดการมลพิษของฟาร์มไก่เนื้อระบบปิด เพื่อดำเนินธุรกิจที่ยั่งยืนด้วยสถิติ Exploratory Factor Analysis

5. สรุปผลการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากตัวอย่างทั้งหมด 240 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 52.90 รองลงมาคือ เพศชาย จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 47.10 อยู่ในช่วงอายุ 30-40 ปี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 38.30 มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 34.60 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน น้อยกว่า 50,000 บาท จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 84.60

ลักษณะฟาร์มไก่ของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากตัวอย่างทั้งหมด 240 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีจำนวนคนในฟาร์ม 20 - 40 คน จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 70.40 มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจฟาร์มไก่ น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 38.30 จำนวนไก่ที่เลี้ยง (ตัว) ฟาร์มใหญ่ 600,000 ตัวขึ้นไป จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 59.20 มีลักษณะฟาร์มไก่แบบ

เลี้ยงบนพื้นคอก จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 81.70 และมีทำเลที่ตั้งของฟาร์ม ห่างจากเขตชุมชน จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00

แนวทางการบริหารจัดการมลพิษจากฟาร์มไก่เนื้อระบบปิด เพื่อดำเนินธุรกิจที่ยั่งยืน

ผลการศึกษา พบว่า แนวทางการบริหารจัดการมลพิษจากฟาร์มไก่เนื้อระบบปิด เพื่อดำเนินธุรกิจที่ยั่งยืนตามความคิดเห็นของเกษตรกรที่เป็นตัวอย่าง ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากค่ามากไปหาค่าน้อย ปรากฏว่า ด้านลักษณะของฟาร์ม และด้านการจัดการฟาร์ม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 รองลงมาคือ ด้านทำเลที่ตั้ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65

องค์ประกอบเชิงสำรวจของแนวทางการบริหารจัดการมลพิษของฟาร์มไก่เนื้อระบบปิดด้วยวิธี

Factor Analysis

ผลการวิจัยด้วยการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) เพื่อสกัดปัจจัย และคำนวณค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor loading) โดยใช้วิธี Exploratory Factor Analysis (EFA) เกี่ยวกับองค์ประกอบความพร้อมในการเป็นนักวิชาชีพบัญชี สามารถสรุปองค์ประกอบที่มีความสำคัญได้ ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านทำเลที่ตั้ง เกษตรกรของฟาร์มไก่เนื้อในโรงเรียนระบบปิดในเขตพื้นที่ จังหวัดนครราชสีมาให้ความสำคัญ 1 ปัจจัย คือ 1.ด้านทำเลที่ตั้ง

2. องค์ประกอบด้านลักษณะของฟาร์ม เกษตรกรของฟาร์มไก่เนื้อในโรงเรียนระบบปิดในเขตพื้นที่ จังหวัดนครราชสีมาให้ความสำคัญ 1 ปัจจัย คือ 1.ด้านลักษณะของฟาร์ม

3. องค์ประกอบด้านการจัดการฟาร์ม รายการการจัดการโรงเรียน และรายการการจัดการด้านบุคลากร เกษตรกรของฟาร์มไก่เนื้อในโรงเรียนระบบปิดในเขตพื้นที่ จังหวัดนครราชสีมาให้ความสำคัญ 1 ปัจจัย คือ 1.การจัดการโรงเรียน และการจัดการด้านบุคลากร

4. องค์ประกอบด้านการจัดการฟาร์ม รายการการจัดการด้านอาหารสัตว์ เกษตรกรของฟาร์มไก่เนื้อในโรงเรียนระบบปิดในเขตพื้นที่ จังหวัดนครราชสีมาให้ความสำคัญ 1 ปัจจัย คือ 1.การจัดการด้านอาหารสัตว์

5.องค์ประกอบด้านการจัดการฟาร์ม รายการการจัดการด้านสุขภาพสัตว์ เกษตรกรของฟาร์มไก่เนื้อในโรงเรียนระบบปิดในเขตพื้นที่ จังหวัดนครราชสีมาให้ความสำคัญ 1 ปัจจัย คือ 1.การจัดการด้านสุขภาพสัตว์

6.องค์ประกอบด้านการจัดการฟาร์ม รายการการจัดการสิ่งแวดล้อม เกษตรกรของฟาร์มไก่เนื้อในโรงเรียนระบบปิดในเขตพื้นที่ จังหวัดนครราชสีมาให้ความสำคัญ 2 ปัจจัย คือ 1.ด้านการจัดการฟาร์ม และ 2.การจัดการสิ่งแวดล้อม

6.การอภิปรายผล

องค์ประกอบด้านทำเลที่ตั้ง

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรของฟาร์มไก่เนื้อในโรงเรียนระบบปิดในเขตพื้นที่ จังหวัดนครราชสีมาให้ความสำคัญ 1 ปัจจัย คือ ด้านทำเลที่ตั้ง อาจเนื่องจากการทำฟาร์มไก่มีโอกาสที่จะทำให้เกิดมลภาวะทางกลิ่นและเสียงเป็นหลัก ดังนั้น เกษตรกรของฟาร์มไก่เนื้อในโรงเรียนระบบปิดจึงให้ความสำคัญกับการเลือกทำเลที่ตั้ง โดยเลือกทำเลในการทำฟาร์มไก่ให้อยู่ห่างจากแหล่งชุมชน พื้นที่โปร่ง ถ่ายเทอากาศได้ดี ป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคจากภายนอกเข้าสู่ฟาร์มได้ โดยตั้งอยู่ในบริเวณที่มีการคมนาคมสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อัญชลี อินทจันทร์ (2557) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อในเขตพื้นที่อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา และพบว่า จากการพยากรณ์พบว่าปริมาณความต้องการไก่เนื้อเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งราคาไก่เนื้อหน้าฟาร์มในจังหวัดสงขลา ยังมีราคาสูงกว่าราคาเฉลี่ยกลาง ฟาร์มไก่เนื้อตั้งอยู่บนพื้นที่ 5 ไร่ วางผังตามมาตรฐานฟาร์มสัตว์เลี้ยงที่กรมปศุสัตว์กำหนด ด้านสิ่งแวดล้อมและกฎหมาย มลพิษที่เกิดจากฟาร์มไก่เนื้อ คือกลิ่นเหม็นและฝุ่นละออง มีการแก้ไขและป้องกันด้วยระบบการจัดการที่ดีของผู้ประกอบการ และสร้างความเชื่อถือให้แก่ลูกค้าโดยให้ความสำคัญต่อการขอรับและการออกใบรับรองมาตรฐานฟาร์มสัตว์เลี้ยง และด้านเศรษฐศาสตร์ในการประกอบธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อในเขตพื้นที่อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

องค์ประกอบด้านลักษณะของฟาร์ม

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรของฟาร์มไก่เนื้อในโรงเรียนระบบปิดในเขตพื้นที่ จังหวัดนครราชสีมาให้ความสำคัญ 1 ปัจจัย คือ ด้านลักษณะของฟาร์ม อาจเนื่องจากการทำฟาร์มไก่เนื้อใน

โรงเรียนระบบปิดควรคำนึงถึงเนื้อที่ที่เหมาะสมกับขนาดของโรงเรียน ดังนั้น เกษตรกรของฟาร์มไก่เนื้อในโรงเรียนระบบปิดในจึงให้ความสำคัญกับการเลือกลักษณะของฟาร์ม โดยการจัดแบ่งพื้นที่ฟาร์มเป็นสัดส่วน โรงเรียนที่จะใช้เลี้ยงไก่ควรมีขนาดที่เหมาะสมกับจำนวนไก่ที่เลี้ยง สอดคล้องกับผลการศึกษาของเบญจภา คงสุข (2563) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนานวัตกรรมในการจัดการฟาร์มเลี้ยงไก่พื้นเมือง เพื่อยกระดับการผลิตและเพิ่มมูลค่าสู่มาตรฐานด้านการตลาดสำหรับเกษตรกรรายย่อย และพบว่า ในปัจจุบันนี้เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รายย่อยได้รับผลกระทบจากสภาพอากาศหรือสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนเลี้ยงสัตว์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน และก่อให้เกิดผลกระทบต่างๆ ต่อตัวสัตว์เลี้ยงตามมามากมาย และสอดคล้องกับผลการศึกษาของเฉลิมชัย หอมตา (2563) ได้กล่าวว่า ขนาดพื้นที่ทางการเกษตรมีความเหมาะสมกับการเลี้ยงไก่เนื้อ หากได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตรงกับความต้องการและต่อเนื่องจะทำให้เกษตรกรได้รับโอกาสในการพัฒนาอาชีพและพัฒนาตนเองเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และตอบโจทย์ความต้องการของประเทศไทย 4.0 ในอนาคตต่อไป

องค์ประกอบด้านการจัดการฟาร์ม

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรของฟาร์มไก่เนื้อในโรงเรียนระบบปิดในเขตพื้นที่ จังหวัดนครราชสีมาให้ความสำคัญ 5 ปัจจัย คือ การจัดการโรงเรียน การจัดการด้านบุคลากร การจัดการด้านอาหารสัตว์ การจัดการด้านสุขภาพสัตว์ และการจัดการสิ่งแวดล้อม อาจเนื่องจากปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อคนในชุมชนข้างเคียงซึ่งทำให้เกิดข้อเรียกร้องต่างๆเข้ามา ดังนั้น เกษตรกรควรนำเอาองค์ความรู้ต่างๆ สอดคล้องกับผลการศึกษาของเฉลิมชัย หอมตา (2563) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการเลี้ยงไก่เนื้อโคราชของเครือข่ายเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อโคราช มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พบว่า เกษตรกรจังหวัดศรีสะเกษมีปัญหาด้านผลกระทบต่อชุมชน การป้องกันรักษาและควบคุมโรคและมีปัญหาด้านการจัดการของเสียมากกว่าเกษตรกรจังหวัดนครราชสีมา และปัญหาในการเลี้ยงไก่ ดังนั้น เกษตรกรจังหวัดนครราชสีมามีความต้องการความรู้ด้านการเลี้ยงและการจัดการไก่เนื้อโคราชอย่างต่อเนื่อง ความรู้ด้านการป้องกันและรักษาโรค และการสนับสนุนจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงไก่เนื้อโคราชมากกว่าเกษตรกรจังหวัดศรีสะเกษ

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

1. ด้านทำเลที่ตั้ง เน้นในเรื่องของการวางแผนเลือกทำเลที่ตั้งที่เหมาะสมกับฟาร์มไก่ เพื่อไม่ให้มีมลภาวะทางกลิ่นและเสียง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อชุมชน โดยสามารถนำเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่สามารถกำจัดกลิ่น น้ำเสียและฝุ่นละอองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ในอนาคตอาจจะเกิดกระบวนการเลี้ยงไก่แบบไม่เกิดกลิ่น น้ำเสียและฝุ่นละอองออกสู่ชุมชนและสิ่งแวดล้อม

2. ด้านลักษณะของฟาร์ม เน้นในเรื่องของการวางแผนจัดรูปองค์ประกอบของฟาร์ม โดยฟาร์มควรมีพื้นที่ที่เหมาะสมกับขนาดของโรงเรือน เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

3. ด้านการจัดการฟาร์ม เน้นในเรื่องของการจัดการโรงเรือน ที่ให้อาหาร ต้องสะอาด แห้ง และมีการทำความสะอาดโรงเรือน อุปกรณ์ ด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรคตามความเหมาะสม โดยอาหารไก่ที่ใช้ต้องมีคุณภาพ ปราศจากสารปนเปื้อน และมีการกำจัดของเสียสิ่งปฏิกูลต่างๆ รวมถึงขยะต้องผ่านการกำจัดอย่างเหมาะสม ซึ่งเกษตรกรผู้เป็นเจ้าของฟาร์มจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานฟาร์มอย่างเคร่งครัด มีระบบการบริหารจัดการฟาร์มที่ดีและต่อเนื่อง ต้องไม่ให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม

9.2 ข้อเสนอแนะงานวิจัยในอนาคต

1. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรทำการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการคิดค้นการพัฒนาและศึกษาเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการกำจัดกลิ่น น้ำเสีย และฝุ่นละออง ของฟาร์มไก่ระบบปิด

2. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรทำการศึกษาเปรียบเทียบแนวทางการบริหารจัดการของฟาร์มประเภทอื่นๆ เช่น ฟาร์มไก่ไข่ ฟาร์มสุกร และฟาร์มกึ่ง เป็นต้น เพื่อศึกษาว่าแนวทางการบริหารจัดการของแต่ละประเภทฟาร์มจะเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

บรรณานุกรม

เกียรติสุดา ศรีสุข. (2552). ระเบียบวิธีวิจัย. เชียงใหม่: โรงพิมพ์ครองช่าง.

เฉลิมชัย หอมตา. (2563). การศึกษาสภาพการเลี้ยงไก่เนื้อ โคโรนาของเครือข่ายเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อ

โคโรนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. สถาบันจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

เบญจภา คงสุข. (2563). การพัฒนานวัตกรรมในการจัดการฟาร์มเลี้ยงไก่พื้นเมือง เพื่อยกระดับการผลิต

และเพิ่มมูลค่าสู่มาตรฐานด้านการตลาดสำหรับเกษตรกรรายย่อย. (วิทยานิพนธ์). สาขาวิชา

ภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

วิษณุ ช้างเนียม. (2560). เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการฟาร์มไก่ไข่โดยการ ออกแบบ พัฒนา และใช้แอปพลิเคชันบันทึก ประมวลผล และรายงานผลข้อมูลการให้ผลผลิต ของฟาร์มไก่ไข่ บนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง.

พวงเพชร ปริญญาานูวัต. (2554). แนวทางการจัดการมลพิษจากฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อในโรงเรือนระบบปิด เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของชุมชนตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี. (สารนิพนธ์). คณะพัฒนาศักยภาพและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

อัญชลี อินทจันทร์. (2557). การศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อในเขตพื้นที่ อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง. (สารนิพนธ์). สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Schumacher, R. E., & Lomax, R. G. (2010). A Beginner's Guide to Structural Equation Modeling: SEM. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.